

Το Ουκρανικό και τα Ελληνοτουρκικά.
του Βασίλη Μούτσογλου, Πρέσβη ε.τ. μέλους του ΙΗΑ.

Η κατ' ουσία ηθική και όχι μόνο ήττα της Ρωσίας, οποιαδήποτε και αν είναι η τελική έκβαση της εισβολής της στην Ουκρανία, μαζί με την προσπάθεια της Τουρκίας να αναβαθμίσει τη διεθνή της παρουσία μέσω της προσφοράς μεσολάβησης, ματαίωσαν προς το παρόν ενδεχόμενες σκέψεις της τελευταίας για στρατιωτική επιχείρηση εναντίον της Ελλάδας ή της Κύπρου. Η τουλάχιστον πολιτική αποτυχία της Ρωσικής επίθεσης απέδειξε ότι ακόμη και ένας συντριπτικά ανώτερος στρατός ως προς τη δύναμη πυρός δεν μπορεί να καταβάλει την αντίσταση ενός λαού πεπεισμένου για τα δίκαιά του. Και οι οποιοιδήποτε ισχυρισμοί της Ρωσίας περί ασφάλειάς της κατέρρευσαν έμπροσθεν του νομικού και ηθικού αδίκου της απρόκλητης επίθεσής της.

Όπως έχει διαμορφωθεί η κατάσταση στα Ελληνοτουρκικά, κυρίως μετά το 2016, δεν φαίνεται να υπάρχουν περιθώρια για διπλωματική επίλυση των διαφορών. Το πρόβλημα δεν έγκειται στον αναθεωρητισμό ή στις διεκδικήσεις της Τουρκίας, αλλά στην

μη ύπαρξη πλαισίου συνεννόησης. Μετά την αποφυγή απαντήσεων και επισημάνσεων δημοσίως εκ μέρους της Ελλάδας για μεγάλο διάστημα, η Τουρκία, πολιτική ηγεσία και λαός, πιστεύουν ειλικρινά στο δίκαιο των διεκδικήσεων τους.

Δεν υπάρχει πλαίσιο συνεννόησης ούτε στον τομέα του Διεθνούς Δικαίου αφού η νομική βάση αμφισβητείται, ούτε στον τομέα της κοινής λογικής με τις εξωφρενικές απαιτήσεις της Τουρκίας. Ωστόσο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι απαιτήσεις αυτές δεν αντιμετωπίστηκαν και τόσο ως εξωφρενικές από τον ΟΗΕ, ο οποίος τις ανάρτησε ενεργώντας απολύτως γραφειοκρατικά, και κατά παράβαση των αρχών του.

Ως προς το Διεθνές Δίκαιο, η Τουρκία προβάλλει ότι οι διεκδικήσεις της είναι νόμιμες βάσει αυτού, χωρίς να διευκρινίζει σε ποιο δίκαιο αναφέρεται. Παραδείγματος χάριν προβάλλει ότι τα νησιά δεν έχουν υφαλοκρηπίδα, δεν επεξηγεί όμως πού ακριβώς βασίζεται ως προς τον ισχυρισμό της αυτόν. Και ναι μεν παραπέμπει επιλεκτικά σε ορισμένα σημεία του Διεθνούς Δικαίου, ουδέποτε όμως στο σύνολό του. Επομένως, δεν υπάρχει κοινή νομική βάση αποδεκτή από τις δύο χώρες που θα επέτρεπε τη διπλωματική επίλυση των διαφορών.

Οι δύο χώρες δεν διέπονται επίσης από μια κοινή λογική. Η Τουρκία ερμηνεύει τις συνθήκες με ένα τρόπο που αντιστρατεύεται τη λογική, τουλάχιστον των πολλών. Προβάλλει ότι όσα από τα Ελληνικά νησιά δεν αναφέρονται ρητά στις συνθήκες, της ανήκουν, χωρίς να αντιλαμβάνεται ότι και εκείνη έχει νησιά που δεν αναφέρονται σε συνθήκες. Αυτό όμως δημιουργεί ένα πρόσθετο πρόβλημα. Την έλλειψη συμφωνίας στην εδαφική βάση ώστε να μπορεί να γίνει ακολούθως συζήτηση για τα κυριαρχικά δικαιώματα.

Σε μια διαφορά μεταξύ ιδιωτών, πέραν του καταναγκασμού που δεν υφίσταται στο Διεθνές Δίκαιο, υπάρχει τουλάχιστον μια κοινή νομική βάση. Στις Ελληνοτουρκικές διαφορές δεν υφίσταται αυτή. Επομένως, καθόσον η Τουρκία διατηρεί τη στάση αυτή, η επίλυση της διαφοράς ή των διαφορών, δεν είναι δυνατή. Από πλευράς Ελλάδας, η διατήρηση ενός κλίματος ηρεμίας στη βάση του status quo είναι η καλύτερη δυνατή. Για αυτό όμως υπάρχει μια προϋπόθεση.

Η απουσία εμπλοκής των Δυτικών στην άδικη επίθεση εναντίον της Ουκρανίας είναι ενδεικτική της στάσης που θα τηρήσουν και σε ανάλογες υποθέσεις με διάφορα προσχήματα. Επομένως η Ελλάδα θα βασιστεί κυρίως στο δικό της δυναμικό για την απευκταία περίπτωση εμπλοκής που δεν είναι απίθανη. Στο δυναμικό αυτό συγκαταλέγονται το εθνικό φρόνημα και οι ένοπλες δυνάμεις. Ως προς το εθνικό φρόνημα, λαμπρό παράδειγμα του οποίου αποδείχθηκαν οι Ουκρανοί, οι Ελλαδίτες που προτάσσουν άλλες ιδεολογίες, ίσως θα πρέπει να συμβουλευτούν το σχετικό βιβλιαράκι του Carlo M. Cipolla.

Σε κάθε περίπτωση, κύριος αποτρεπτικός παράγων είναι οι ένοπλες δυνάμεις. Και καθόσον αφορά την Ελλάδα, η οποία δεν πρόκειται ουδέποτε να είναι επιτιθέμενη, δεν τίθεται θέμα ανταγωνισμού εξοπλισμών. Ο επιτιθέμενος πρέπει να έχει πολλαπλάσια δύναμη του αμυνομένου. Επομένως για κάθε τρεις φρεγάτες που παίρνει η Ελλάδα, η επίβουλη δύναμη πρέπει να προμηθεύεται τουλάχιστον δέκα, πράγμα υπέρτερο των δυνάμεών της. Η Ελλάδα κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση ως προς αυτό.

Η υπόθεση της δύστυχης Ουκρανίας σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας περιόδου στη γεωπολιτική. Λόγω αυτής, προς το παρόν

θα υπάρξει ένα πνεύμα καταλλαγής στις Ε/Τ σχέσεις. Στους δύσκολους αυτούς καιρούς, η Τουρκία θα πρέπει να έχει κατανοήσει ότι το πρωτεύον για την διατήρηση του επιπέδου ζωής των κατοίκων της, που είναι εν κινδύνω καί για τις δύο χώρες, εκείνο που χρειάζεται είναι η ηρεμία. Ελπίζω ότι ο λαός της γείτονος θα αντιληφθεί ότι πέραν των πεδίων ένδοξων μαχών που ίσως συμφέρουν στους ηγέτες του, εκείνο που προέχει είναι η ευημερία και αξιοπρέπείά του, την οποία θα μπορούσε να απωλέσει με μια απρόκλητη επίθεση.

(*) του Βασίλη Μούτσογλου, Πρέσβη ε.τ., μέλους του ΙΗΑ.

Τα άρθρα που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΙΗΑ εκφράζουν αποκλειστικά τους συγγραφείς – μέλη του ΙΗΑ. Η ιστοσελίδα του ΙΗΑ δεν λογοκρίνει, ούτε επεμβαίνει σε άρθρα – κείμενα των μελών του ΙΗΑ.

[INTERNATIONAL HELLENIC ASSOCIATION](#)

Πηγή : <https://professors-phds.com/>